

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Gregorius præscribens ordinem judiciorum, decernit duodecim iudices in qualibet causa debere esse. Pelagius Papa decreverat eam esse certam provinciam quæ decem vel undecim Episcopos iudices ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

S. Gregor. lib. 4.
cap. 55.

Childebertum: *Vnde & gratanter ea que scripsistis accepimus, & que voluistis animo libenti concessimus; atque ideo fratri nostro Virgilio Arelatensis civitatis Episcopo vices nostras juxta antiquum morem & excellentia vestre desiderium Deo favente commisimus; cui etiam & Pallij usum, sicut prisca habuit consuetudo, concessimus.* Item in epistola ad Episcopos in regno Childeberti constitutos: *Opportunum esse perspeximus in Ecclesiis que sub regno precellentissimi filij Childeberti Regis sunt secundum antiquam consuetudinem fratri nostro Virgilio Arelatensi Episcopo vices nostras tribuere.*

lib. 4. epist. 55.

III. Iam antea multoties observavimus necessariam fuisse promulgationem hujus privilegij, ne quis se juris ignorantia tueri possit. Ea de causa Gregorius, præter epistolas ad Virgilium & ad Childebertum scriptas, alias dedit ad Episcopos qui sub regno Childeberti erant, ob necessitatem publicandæ legis, ut diximus. Eodem tempore ad illos scripsit de potestate quæ Virgilio competeat tanquam Vicario sedis apostolicæ, in judiciis nimirum episcopalibus, congregatione Conciliorum generalium, majorum causarum relatione ad sedem apostolicam, de literis formatis ab illo accipiendis. Sed hoc postremum caput præcipuè urget, respiciens haud dubiè ad rescripta Zozimi, Symmachi, & Vigilij. Ait enim: *Hoc etiam vos pariter previdimus admonendos, ut nullus vestrum ad longinquiora loca sine presati fratris & coepiscopi nostri Virgilij auctoritate tentet aliquo modo proficisci; scientes quia & predecessorum nostrorum, qui vices suas ejus predecessoribus commiserunt, sic procul dubio mandata definiunt.*

IV. Redeamus nunc ad Virgilium. Ad illum itaque scribens Gregorius de variis disciplinæ capitibus, flectit rursum ad concessionem Pallij & vicium suarum: *Itaque fraternitati vestre vices nostras in Ecclesiis que sub regno sunt precellentissimi filij nostri Childeberti juxta antiquum morem Deo auctore committimus. singulis siquidem Metropolitibus secundum priscam consuetudinem proprio honore servato.* Hic locus non est leviter prætereundus. Etenim Gregorius sic vices suas juxta antiquum morem committit Virgilio, ut tamen singulis Metropolitanis secundum priscam consuetudinem jura sua servari velit. Quod à Pontificibus Romanis observatum fuisse vetustis temporibus, cum vices suas cuiquam tribuerent, observat alibi ex Hincmaro illustrissimus Archiepiscopus. Videndum ergo quid sibi velit hoc loco Gregorius. Neque enim hinc colligi potest nihil auctoritatis ab eo tribui Virgilio supra Metropolitanos, cum constet illum accepisse potestatem super omnes

Marca in Tb. de
Primariis. 5. 51.

Episcopos in regno Childeberti constitutos. Intelligit ergo Gregorius, sic usurum auctoritate ista extraordinaria Virgilium, ut tamen Metropolitanis relinquat ordinationes Episcoporum secundum veterem morem. Sed hic mos explicandus est ex epistola sancti Leonis ad Anastasium Thessalonicensem; ex qua colligitur servandas quidem esse Metropolitanis ordinationes comprovincialium Episcoporum, sed eas celebrari non posse extra conscientiam Vicarij, ut supra adnotavimus.

V. Transfit deinde Gregorius ad concessionem Pallij, modum præscribens utendi. *Pallium quoque transmisisimus, inquit, quo fraternitas tua intra Ecclesiam ad sola Missarum solennia utatur.* Timebat fortassis ne Virgilius, ut humanum est ambitione labi, Pallio ceu quodam quotidiano indumento uteretur ad fastum & ad ostentandam auctoritatem suam. Hic Gregorij metus se prodere videtur in initio illius epistolæ, in qua sic legitur: *Abstine aut transitoria potestatis culmen aut exterioris cultus ornamentum in vicibus nostris ac Pallio que sisse te suspicer.* Habuit posterioribus seculis hoc privilegium Hincmarus Remensis Archiepiscopus, ut ei liceret, si vellet, uti quotidie Pallio; ut refert Flodoardus. Sed ipse in epistola xxxvi. ad Nicolaum Papam scribit eo privilegio usum non fuisse, quod ad aliud illum oporteret tendere & de aliis cogitare quàm alicui pompæ ac ostentationi applaudere. Privilegia porro sibi concessa à Summis Pontificibus ea de causa petiisse se, ut hac novitate carnales & animales homines, apud quos veteres constitutiones jam quasi pro vili habebantur, ut ipse ait, terri, reverentius se erga Remensem Ecclesiam haberent. Hæc sunt ejus verba ex ejus epistola ad Nicolaum Papam: *Privilegia autem sedis apostolicæ non ideo petij ut mihi non sufficeret quod sacri canones & decreta sedis Romane Pontificum cuique metropoli concedunt.* Et nonnullis interjectis, ait se privilegia illa petiisse, ut quia veteres constitutiones jam quasi pro vili apud quosdam habentur, his novis decretis carnales & animales homines terri quiddam reverentius contra Ecclesiam indignitati meæ commissam agerent.

VI. Illud postremò annotandum est in epistola Gregorij ad Virgilium, quod cum superiores Pontifices causarum judicia indefinitè commisissent Episcopis Arelatensibus, cum competenti numero collegarum, iste numerum Episcoporum judicum, haud dubiè quo minor esse non possit, decernit esse duodecim. Si qua verò inquisitio de fide, inquit, vel fortasse aliarum rerum inter Episcopos causa emerjerit, que discerni difficilis possit, collectis duodecim Episcopis venietur atque de-

vidatur. Respiciebat fortassis ad epistolam decessoris sui Pelagij, qui ita scripserat ad Episcopos qui ad synodum CP. convenerant evocati à Ioanne CP. Episcopo: Scitote certam provinciam esse quæ habet decem vel undecim civitates & unum Regem & totidem minores potestates sub se & unum Episcopum aliòsque suffraganeos decem vel undecim Episcopos iudices, ad quorum iudicium omnes causæ Episcoporum & reliquorum sacerdotum ac civitatum causæ referantur. Hanc eandem regulam, ut hoc obiter dicam, in medium adduxit Urbanus II. cum episcopatum Atrebatensem restitueret. Liqueat sanctorum canonum institutis integram esse provinciam & Metropolitanum proprium debere sortiri quæ duodecim constat episcopatibus.

Apud Moscos in
viciis Eusebii
24. p. 243. &
71. s. Synodus
Basil. pag. 153.

7. Corp. lib. 5. Tur
4. s. p. 153.

Florian. lib. 1.
p. 153.

Nov. lib. 11. In
4. s. p. 153.

Vitalian. cap. 22.
p. 153.

Greg. VII. lib.
6. p. 153.

VII. Post aliquot exinde annos Gregorius de salute Anglorum sollicitus, Augustinum in eam insulam misit cum dignitate & auctoritate Vicarij sedis apostolicæ. Et quia ille, ut in Angliam trajiceret, Galliam per Massiliam & Arelatem petiturus erat, literas ei commendatorias dedit ad Virgilium, in quibus eum vocat Metropolitanum Galliarum, quòd primi sacerdotis locum teneret intra Gallias, ut Pelagij primi verbis utamur. Cum verò Augustinus postea consisteret in Anglia, deque multis disciplinæ capitibus consulisset Gregorium, inter alia petit qualiter deberet cum Galliarum atque Britannorum Episcopis agere. Ad quæ Pontifex ita respondit: In Galliarum Episcopos nullam tibi auctoritatem tribuimus; quia ab antiquis predecessorum nostrorum temporibus Pallium Arelatenfis Episcopus accepit; quem nos privare auctoritate percepta minimè debemus. Virgilius erat tum Arelatenfis Episcopus. Is verò Pallium non acceperat ab antiquis predecessorum Gregorij temporibus, sed à Gregorio. Itaque sic explicandus est hic locus, ut dicere voluerit Gregorius Pallium Arelatenfi Episcopo, quisquis is tandem foret, perpetuo privilegio, cui derogari non debebat, tributum fuisse ab antiquis temporibus; sicut suprâ simili argumento ostendimus omnes Illyricanas Ecclesias pertinuisse ad curam Thessalonicensis antistitis, quisquis is tandem foret, adeoque privilegium Episcopi Thessalonicensis fuisse perpetuum.

VIII. Arelatenfi Ecclesiæ tributas fuisse olim vices apostolicæ sedis aperte scribit Gregorius VII. ad Archiepiscopum Remensem his verbis: *Inde est quòd Arelatenfis Ecclesie non solum à beato Gregorio doctore dulcissimo, sed etiam à pluribus ejus sanctis antecessoribus, cum haberet vicem sedis apostolicæ, ut omnes Episcopos totius regni Francorum, quod tunc latius extendebatur, ad Concilium convoca-*

ret, eosque in iudicio constringeret, sine cujus licentia nullis de supradictis Episcopis longè à suo episcopatu fas erat abire, post aliqua tempora pro quibusdam causis predicta potestas & auctoritas cessavit, & suam vicem aliis quibus placuit sedes apostolica concessit. Quibus verbis innuere hoc quoque videtur Gregorius, defuisse eam Arelatenfium Episcoporum auctoritatem post tempora Gregorij Magni.

CAPVT XL.

Synopsis.

I. Extincto Virgilio Episcopo Arelatenfi, extincta quoque est vicaria dignitas Ecclesiæ Arelatenfis. Neque enim constat Ioannem aut Felicem, qui postea sedem illam tenuerunt, fuisse Vicarios apostolicæ sedis.

II. Rolandus postea tentavit restaurare antiquam Ecclesiæ sue dignitatem, irritò conatu.

III. Felicitus fuit Rostagnus, qui Pallium & vices apostolicæ sedis accepit à Ioanne VIII. Papa. Verum non constat an ea auctoritate usus sit. Certe in Conciliis deinde subscripsit longo intervallo post alios Episcopos.

IV. Temeritas Rostagni in ordinatione Episcopi Narbonensis repressa. Saxius refellitur, qui putavit Ioannem Pontificem Romanum ad Rostagnum subscripsisse uti Agnus Narbonensis Episcopus deponeretur.

V. Raimbaldus vices apostolicæ sedis obtinuit seculo sequenti, & subjectionem Metropolitanam Aquensis. Atamen ista auctoritas diu non valuit.

VI. Vnicum illud privilegium sequenti tempore habuit Arelatenfis Archiepiscopus, ut nulli prorsus Legato, nisi ei tantum qui de Romani Pontificis latere destinatus esset, subiceretur. Probatum ex Innocentio III.

I. EXTINCTO itaque Virgilio, extinctam quoque fuisse puto vicariam dignitatem Ecclesiæ Arelatenfis. Certè non video quemquam eorum qui post ista tempora cathedram Arelatenfem tenuerunt appellari Vicarium apostolicæ sedis, neque aliqua magna aut extraordinaria auctoritate instructum fuisse. Vnus Ioannes Arelatenfis Episcopus occurrit, cui anno DCLXVIII. Vitalianus Papa commendavit Theodorum Episcopum & Adrianum Abbatem in Angliam profecturos. Quod ut explicari fortassis posset ex epistola Gregorij Magni, cum Virgilio commendaret Augustinum, sic intelligi potest de simplici epistola commendatoria ad Ioannem scripta, quòd necessario eundem viris illis esset per Arelatenfem civitatem. In Concilio Romano quod ab Agathone Papa habitum est anno DCLXXX. subscripsit Felix Episcopus Arelatenfis, Legatus venerabilis synodi per Galliarum provincias constitutus. Sed hinc nulla prerogativa Episcopi Arelatenfis colligi potest. Quippe

Beda l. 4. cap. 4.